

VAN ZOYS TOT SOEST

TIJDSCHRIFT VAN DE "HISTORISCHE VERENIGING SOEST"

17e jaargang nr. 1 zomer 1996

Foto omslag:

Soestdijk "Huize Eikenhorst"

Historische Vereniging Soest
Opgericht 8 mei 1980

Bestuur

Voorzitter : P.J. van Doorn, Schoutenkampweg 113, Soest
Secretaris : Mevr. E. Stolwijk, Kruisweg 2, Soest, Telefoon 035-6017113
Penningmeester : J.Th. van der Putten, Leeuwerikweg 30, Soest
Overige leden : A.J. van den Dijssel, Irenelaan 7, Soest
J.E.J. Hilhorst, Plasweg 57a, Soest
W.C.J.M. Peters, Van Mecklenburglaan 24, Soest
W. Schimmel, Steenhoffstraat 77a, Soest
R.P. van Dorresteyn, Kolonieweg 6a, Soest
W. Routers, Cimbaal 19, Soest
Redactie : P.J. van den Breemer, Vosseveldlaan 21, Soest
Vormgeving : Drukkerij Practicum BV, Torenstraat 22a, Soest
Alle rechten voorbehouden.

Overname uit deze uitgave is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van het bestuur van de Historische Vereniging Soest.

De contributie bedraagt f 35,-- per jaar.

Betaling is mogelijk:

op de postrekening van de penningmeester Historische Vereniging Soest,
nummer 54.59.21.8

danwel op de bankrekening van de vereniging bij de Rabobank te Soest,
rekening nummer 3599.02.235. (Giro van de bank: 212775.)

JAARVERSLAG VAN DE HISTORISCHE VERENIGING SOEST OVER 1995

Ledenbestand

Opnieuw moet een lichte daling van het aantal leden worden geconstateerd (van 287 per 1 januari naar 280 leden per 31 december jl.). Het bestuur wil zich bij een constatering alleen niet neerleggen en beraadt zich initiatieven te nemen die leiden tot een vermeerdering van het ledental.

Samenstelling van het bestuur

In de samenstelling van het bestuur kwam in 1995 geen wijziging. Aftredend waren mevrouw Stolwijk-Okhuyzen en de heren Van den Dijssel en Van der Putten; zij stelden zich herkiesbaar en werden door de Algemene Ledenvergadering bij acclamatie herkozen. Het bestuur bestond daarmee uit: de heer Van Doorn (voorzitter), mevrouw Stolwijk (secretaris), de heer Van der Putten (penningmeester) en de heren Van den Dijssel, Dorrestejn, Hilhorst, Peters en Schimmel (overige bestuursleden).

Het bestuur kwam zesmaal ter vergadering bijeen in het museum Oud Soest ter bespreking van huishoudelijke zaken.

Ledenvergadering

Op dinsdag, 21 maart 1995 werd in het museumgebouw van de stichting Oud Soest de Algemene Ledenvergadering van de vereniging gehouden.

De presentielijst vermeldde de namen van 30 leden.

Overeenkomstig de statuten werden in die vergadering de jaarstukken over 1994 behandeld en door de vergadering goedgekeurd.

De contributie bleef gehandhaafd.

De heren P.J. van den Breemer en G. Staalenhoef, bestuursleden van het eerste uur, werden door de Algemene Ledenvergadering benoemd tot ere-leden van de vereniging.

De dia-presentatie van de heer G. de Boer sr. onder de titel "De Zouaven tussen Vecht en Eem" besloot na het officiële gedeelte de avond. Geconstateerd mag worden dat de inleider, die door zijn aansprekende wijze (en niet Rooms-Katholiek zijnde zoals hij uitdrukkelijk zelf vertelde) de werving van jonge mannen uit de parochies in Eemland besprak, en hun reis via België naar Italië en hun strijd tegen vijandelijke elementen van het Vaticaan, terecht de handen op elkaar kreeg.

Periodiek van Zoys tot Soest

In 1995 verscheen "Van Zoys tot Soest" weer elk kwartaal, in totaal 96 pagina's. En het verheugende is dat door onze leden steeds meer kopij wordt aangeboden. Was dat vorig jaar voor 42 pagina's, dit jaar kwam er voor 84 pagina's kopij binnen; na aftrek van de vier pagina's voor het jaarverslag behoefde slechts vier pagina's uit het manuscript van dominee J.J. Bos te worden overgenomen.

Het gaat dus voorspoedig met "Van Zoys tot Soest"; in de vijftien afgeleverde jaargangen is al veel van de historie van Soest vastgelegd.

Dank aan alle medewerkers, schrijvers, verzorgers van het "type"-werk en de lay-out en bezorgers.

Werkgroep Genealogie

De werkgroep kwam ook in 1995 regelmatig bijeen, met een vaste en een wisselende groep van aanwezigen.

In het laatste kwartaal kon een wat lang gekoesterde wens worden ingevuld omdat, met enige hulp van de Stichting Coördinatie Kermissen een personal computer kon worden aangeschaft.

Het aanwezige genealogische programma-materiaal kreeg aandacht; met name werd enige malen uitleg gegeven over het gebruik van sommige genealogische programma's. De tweede donderdag van de even maanden verdient aanbeveling om te worden bezocht door ieder die belangstelling heeft voor zijn (Soester) voorgeslacht. In de oneven maanden kan men vertrouwd raken met de verschillende genealogische programma's en worden andere werkzaamheden verricht; in de even maanden komen de leden bijeen volgens een vast programma. Op verzoek van het bestuur werd de heer Routers de schakel tussen bestuur en de werkgroep genealogie.

Werkgroep Karakteristiek Soest

Het bezoekersaantal is het afgelopen jaar ongeveer op hetzelfde niveau gebleven. De P.R.-activiteiten zullen de komende tijd opgevoerd moeten worden want nog steeds blijkt dat, wanneer gasten ons museum bezoeken, zij verbaasd zijn en er niet bekend is dat er in Soest zo'n leuke en uitgebreide collectie te zien is, (ondermeer te lezen in het gastenboek).

Er zijn het afgelopen jaar 3 wisseltentoonstellingen gehouden: de fototentoonstelling met de foto's die de firma Van

Oosten ter beschikking stelde, de tentoonstelling 1940-1945 en nu "de rest" van de Van Oosten-foto's aangevuld met de eigen collectie foto's.

Binnenkort wordt er ook een nieuwe afdeling Geologie en Archeologie geopend. Deze is tot stand gekomen door prachtige schenkingen van archeologisch materiaal, dat werd aangevuld met onze Soester archeologische vondsten.

Het bestuur van het museum is op een punt gekomen dat er over de toekomst moet worden nagedacht; een begin met het opstellen van een beleidsplan is gemaakt in overleg met de provinciale museumconsulente.

Monumentencommissie

De commissie heeft in 1995 6 keer vergaderd. Gesproken is over veranderingen aan monumenten; zijn met name monumenten, die eerst zijn afgebroken en later weer opgebouwd nog wel monumenten? Besloten is dergelijke gebouwen van de monumentenlijst af te voeren.

Enige panden, die bij de inventarisatie over het hoofd werden gezien, werden alsnog aan de lijst toegevoegd.

In Soesterberg is een monument verbrand; het wordt niet meer opgebouwd. De gemeentelijke monumenten zijn door enkele leden nu ook voorzien van een groen/wit gekleurd schildje zodat de panden nu voor ieder herkenbaar zijn.

Evenementencommissie

Op zaterdag 10 juni was in het kader van de viering van vijftig jaar bevrijding een speciale fietstocht uitgezet die zou leiden naar Soesterberg en Amersfoort. De bedoeling was dat een bezoek zou worden gebracht aan het monument dat is opgericht ter nagedachtenis van de 33 van Soesterberg (op de vliegbasis), het herdenkingsmonument van het kamp Amersfoort en het zgn. Belgenmonument in Amersfoort.

Hoewel de regen vanaf de start de 52 optimistische leden in speciale kleding enigszins parten speelde, brak - zonder overdrijving - de zondvloed pas los op de vliegbasis tijdens de korte tocht naar de uitgang van het vliegveld.

Op dat moment heeft de organisatie besloten de tocht niet door te zetten en de koffie en de broodjes te nuttigen in het gildehuis. Nadat ieder weer enigszins was "opgedroogd" bleek de regen de stemming niet te hebben aangetast en wat erger was, het zonnetje scheen.

De jaarlijkse bustocht stond in het teken van het jubileum

van de Historische Vereniging. Samen met de vrienden van het museum hebben wij de tocht gemaakt naar de Heilige Landstichting en het kasteel Doorwerth. De dag werd afgesloten met een diner in het Gildehuis.

Een speciaal woord van dank aan de leden van de Evenementencommissie voor hun werk bij de voorbereiding van deze activiteiten, die duidelijk in de belangstelling stonden van de leden.

Overige activiteiten

Met de Nieuwjaarsbijeenkomst van onze vereniging op dinsdag 10 januari (Klitsavond), begonnen de activiteiten van onze vereniging in 1995. Aan de hand van 25 foto's en voorwerpen/kleding/sieraden werd de kennis van de leden gepeild. Voor de beste kenner was een prijsje beschikbaar.

Tenslotte

In het jaar waarin onze vereniging 15 jaar bestond heeft zij opnieuw haar bestaansrecht bewezen. Helaas kan een jaarverslag slechts een beknopte weergave geven van een deel van de activiteiten.

Soest, 10 maart 1995

De secretaris,

E.M. Stolwijk-Okhuyzen

CAFÉ "GEURTJE SUKEL"

door Gijs van Brummelen

Soest is altijd rijk geweest aan logementen en café's. Een van de bekende dranklokalen was het café van Geurtje Sukel. Het stond op de hoek Laanstraat/Vrijheidsweg, het terrein waar nu de Woningbouwvereniging Soest is gevestigd. Het was een oud bestaand boerderij/café en altijd in handen geweest van de familie Sukel. Er was ook een bescheiden slijterij bij. We komen in de gemeentearchieven al in 1882 ene Willem Sukel tegen op een lijst van vergunninghouders. Eind vorige eeuw was er zoveel armoede in Soest en elders in Nederland. Geen werk en lage lonen maakten dat mensen hun geluk zochten

"Geurtje Sukel"

in de drank. Er werd door het volk teveel gedronken. Om dat te beteugelen moesten alle café-en logementhouders een vergunning aanvragen om sterke drank te mogen blijven verkopen. Er werden in Soest en Soesterberg in 1882 maar liefst 28 vergunningen uitgegeven en de gemeente telde in die jaren nog geen vierduizend inwoners.

Willem Sukel van "achter den Eng" vroeg ook een vergunning aan. Hij was eigenlijk boer en cafébaas tegelijk. Meer weten we niet van hem. Zijn zoon Gijsbertus Sukel nam later het hele boeltje over. Deze Gijsbertus trouwde zo rond de eeuwwisseling met Geertruides van de Hoven, geboren op 7 september 1876 te Barneveld. Iedereen noemde haar Geurtje, haar naam heeft het café grote bekendheid gegeven in Soest. Dat kwam ongetwijfeld ook omdat zij al jong weduwe werd, zij bleef over met zeven kinderen, drie jongens en vier meisjes. Jarenlang stond zij er alleen voor met de boerderij en café als enige bron van inkomsten. Toen de kinderen wat groter werden en meehielpen met het werk werd alles wat makkelijker voor Geurtje.

In 1930 trouwde haar zoon Dirk (Theodorus) met Maria Mietje van Doorn en deed Geurtje de boerderij en café over aan de volgende generatie. Het café bleef in de volksmond de naam

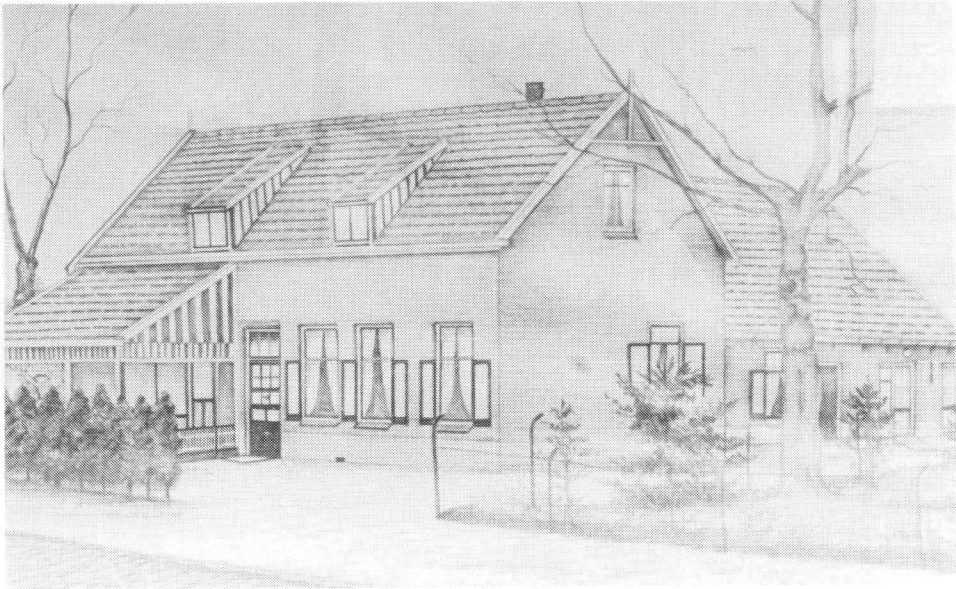
"Geurtje" houden. Uit het huwelijk van Dirk en Mietje werden vijf kinderen geboren.

Het café van Geurtje was eenvoudig van inrichting, een echte dorpszaak. Er was een houten vloer, de mensen konden zo uit het werk vandaan op hun klompen binnenlopen. Er stond een biljart in en een grote ronde kolenkachel en een biertap. Er waren geen barkrukken maar een simpele toonbank en verder gewoon kale tafeltjes met een asbak en stoelen erom. Aan de inrichting is nooit iets veranderd.

Geurtje maakte altijd zelf een kruidenbitter. Daarvoor haalde ze bij drogisterij Kraal kruiden. Die gingen dan in een grote glazen pot met een schroefdeksel, daar ging brandewijn op en dan maar lekker trekken. Als het was getrokken werd het door een schoon wit zakdoekje gezeefd en in flessen gedaan. Een kruidenbitter naar eigen recept. Bij Geurtje schonken ze wat je maar wilde. Boerenjongens en meisjes, brandewijntje, citroentje en andere likeurtjes. Een glas wijn zoals nu wordt gedronken dat deden we toen niet, vertelt mevrouw Greet Schimmel-Sukel, dochter van Dirk, die als meisje jaren bij haar vader in het café heeft geholpen. Niet alles werd meteen betaald in die tijd. We hadden veel poffers, mensen die we moesten opschrijven en dan later weer wat afbetaalden. Er is veel blijven hangen denkt Greet, maar dat was bij de kruidenier en de melkboer ook in die tijd..

Er was wel eens een knokpartijtje in die jaren, maar Geurtje hield het wel in de hand, zij was een grote sterke vrouw en heel wat mans. Ook toen ze het café in de jaren voor de oorlog al had overgedaan aan haar zoon Dirk, bleef Geurtje op de boerderij in een kamer naast het café wonen, vertelt haar kleindochter Greet. Er waren van het woonhuis naar het café toe van die grote schuifdeuren en als het dan een beetje lawaaiig was dan keek Geurtje door die schuifdeuren. Ze was ook nog wel zoveel mans om een wat aangeschoten lastige klant in zijn kladden te pakken en buiten de deur te zetten. Soms vochten de klanten voor het café hun ruzie verder uit. Dan harkten we de volgende dag het bloed weer een beetje onder het grint, zo weet Greet te vertellen. Doorgaans ging alles er gemoedelijk aan toe.

In de oorlog heeft Dirk de boerderij aan de kant gedaan. Je mocht er toen door een verordenig van de Duitse bezetter

Een pentekening van "Café Geurtje Suke".

geen twee branches of beroepen op na houden en toen heeft Dirk de boerderij afgestoten en alleen het café overgehouden.

Ook na de oorlog bleef het café van Geurtje een eenvoudige stamkroeg. Vooral 's winters als het koud was kon het erg gezellig zijn in het café. Dan kwamen de mensen van de gemeente die met gladheid zand en zout moesten strooien na afloop een borreltje halen. Zondagsmorgens zaten ze soms al om tien uur te schudjassen. Doordeweeks na het werk om vijf uur was het meestal spitsuur. Dan kwamen de vaste klantjes voor het eten nog even een neut halen. Een jarenlange trouwe klant zei eens "ik heb hier wel een hele boerderij door mijn keelsgat gegooit". Rond de grote kachel met de voeten op de rand kwamen de sterke verhalen los en werden er wel grappen uitgehaald. Greet weet nog van een klant met een rimpelig voorhoofd. Voor een dubbele neut klemde zijn maats tussen de rimpels van zijn voorhoofd lucifers en daarna deden ze het licht van het café uit en staken in het donker al die lucifers aan.

Bij de politie stond het café van Geurtje goed aangeschreven. In die jaren moest het café om 's avonds elf uur sluiten. Dirk gaf een half uur van tevoren de klanten een seintje voor nog een laatste borrel en afrekenen en dan was het "mensen het is de hoogste tijd, tijd voor de bedstee en tijd voor de litsjumeaux" en op de sekonde af om elf uur deed hij resoluut het licht uit.

Geurtje is 14 juni 1962 overleden. Ze is ruim 80 jaar geworden. Met het café als bron van inkomsten werd het minder. De mensen gingen meer thuis een borreltje schenken. De echte café's van vroeger verdwenen langzaam maar zeker uit Soest. In 1968 trouwde Gerard (bijnaam Rabbert) de zoon van Dirk. Hij nam het café "de Naald" aan de Stadhouderslaan over. Enkele jaren daarna werden café en erf "Geurtje Sukel" voor uitbreiding van Soest door de gemeente aangekocht en in 1971 afgebroken.

Op 15 september 1983 overleed Dirk 82 jaar oud en op 26 november 1989 zijn vrouw Mietje van Doorn.

Wat overbleef van het café "Geurtje Sukel" is een amateurfoto'tje van Geurtje en een pentekening van het café en natuurlijk voor de oudere Soesters een herinnering aan de goede ouwe tijd toen het leven nog niet zo jachtig was.

50 JAAR N.G.V. JAARBEURS UTRECHT

door Wim Routers

Genealogische dag 11 mei 1996

De Historische Vereniging Soest had zich ingeschreven als standhouder op deze dag. Antoon van den Dijssel en Wim Routers trokken de kar, zaterdag 11 mei om 07.30 uur, om in Utrecht aanwezig te zijn.

Die zaterdag, heel vroeg in de ochtend ging ik naar Antoon, samen op weg naar Utrecht. We hadden de auto vol geladen met attributen: boekjes, foto's en een lichtkrant enz.

Bij de Jaarbeurs aangekomen zagen we dat er al enkele verenigingen spullen aan het uitladen waren. Gelukkig waren we op tijd, want even later was er geen steekwagen meer te krijgen. We moesten zoeken waar de vereniging een plaats

Wim Routers, Antoon v.d. Dijssel en Joke Kleinwee, wachtend op de bezoekers.

toegewezen had gekregen. De organisatie liet even te wensen over, we waren namelijk op de 2e etage geplaatst. Daar aangekomen zagen we tafels met alleen dekkleden, er waren geen namen op de tafels, dus we moesten tafels tellen. Daarna hebben we uitgepakt en alles geordend; boekjes, foto's, tekeningen en dergelijke. De lichtkrant geïnstalleerd en voor ons mocht de beurs open gaan. Doordat we op de 2e etage stonden dachten we dat er weinig publiek zou komen maar het tegendeel was waar.

Gelukkig hadden Antoon en ik versterking gekregen van mevrouw Joke Kleinwee, Gerard Derks en Dick van Fulpen, allen leden van de Genealogische afdeling.

We kregen vele vragen en antwoorden van mensen die vroeger in Soest hebben gewoond. Velen vroegen of de vereniging van Baarn, Eemnes of Hoogland ook aanwezig was. Helaas moesten we die vraag met "nee" beantwoorden. Aan de teleurgestelde gezichten zagen we dat ze dat heel jammer vonden.

Zaterdag 11 mei 1996 is voor de Historische Vereniging Soest, afdeling Genealogie, een heel geslaagde dag geworden. Moe maar voldaan gingen we om 17.30 uur weer huiswaarts. Met dank aan de 3 collega's van de afdeling.

BEZOEK AAN HET "LANDSCHAPSPARK DE PALTZ"

door Henk Gerth

De H.V.S. heeft zaterdag 1 juni een bezoek gebracht aan het Landschapspark "De Paltz". Afgesproken was om met de fiets te gaan en te verzamelen bij het museum en om 10.00 uur te vertrekken naar de Paltz. Het was heerlijk weer, uitermate geschikt om te fietsen en te wandelen.

Onder leiding van Jan van der Putten en Wim Peters werd, na gehouden appel, gestart met een sliert van 38 personen.

Al fietsend en pratend arriveerden we bij het prachtige ingangshek. Daar was het eventjes wachten, want het peleton was in enige stukken gebroken. Na ons via de interkom gemeld te hebben, konden we naar binnen.

Het eerste wat ons opviel was de mooi geprofileerde weg, met aan beide zijden schitterende jonge beuken. Bij het Koetshuis aangekomen werden we reeds opgewacht door de heer en mevrouw Raatjes. Nadat wij onze fietsen weggezet hadden heette de heer Raatjes ons mede namens zijn vrouw welkom. Hij vertelde ons wat ons die dag te wachten stond. Allereerst werden we uitgenodigd om gezamenlijk een kop koffie te gaan drinken in het Landhuis.

Al lopend daar naartoe vertelde de heer Raatjes al het een en ander over het Landhuis "de Paltz". Het gebouw was pas vrij gekomen. Het huis is gebouwd in 1865 en werd bewoond door de familie Ram. Deze heeft het na een aantal jaren bewoond te hebben, verkocht aan de familie Rutgers van Roozenburg, die het op hun beurt weer verkocht hebben aan de heer Krol uit Maartensdijk. Deze laatste persoon heeft nooit meer iets aan onderhoud van het park gedaan. Hij is met zijn opvolgers de man geweest die het grootste gedeelte van het Soester Hooft hebben afgegraven. 43 meter hoog en over een lengte van zo'n 500 m met een breedte van ongeveer 350 m.

Na de koffie en koek welke heerlijk gesmaakt had, gingen we weer terug naar het koetshuis, vanwaar de rondleiding door het park zou beginnen. Aangekomen bij het Koetshuis vertelde de heer Raatjes over het verleden en het herstel hiervan. Over de luxe paarden die uit steen gehouwen bakken mochten eten en drinken in tegenstelling tot de werkpaarden die het met veel minder luxe moesten doen. Tot onze grote verbazing mochten wij ook naar binnen. Ik weet het niet zeker, maar denk, dat er nog nooit zo'n grote groep bezoekers de privé woonvertrekken van de familie Raatjes hebben gezien. Bij het

Na de lunch is er nog een "statiefoto" gemaakt.

gezelschap zal niemand dit verwacht hebben. De sfeer die de woonkamer uitstraalt, de bar en de serre, van waaruit je een schitterend uitzicht hebt op de dierenwei. Zelfs de luidklok werd ons ten gehore gebracht.

Toen iedereen weer buiten was ging het gezelschap met de steeds maar vertellende heer Raatjes het bos in. 6000 bomen en 15000 struiken zijn er aangeplant geworden of vervangen. De paden hersteld, voederplaatsen gemaakt, schuilhuisjes geplaatst, nestkasten opgehangen en ga zo maar door.

Niemand mag van de paden af, alles is nog te kwetsbaar of het verstoort de rust van de dieren. Want een ding is heel duidelijk: hier zijn weinig niches meer in te vullen. Veel vogels en andere dieren zijn terug van weggeweest, door de rust en bescherming die zij in dit parklandschap vinden. De boommarters beschikken over zo'n 1200 meter boomtoppen waar zij overheen kunnen sjezen; diverse roofvogels houden de zaak gezond, wat overblijft ruimt Reinaert weer op. Hier heeft de natuur zijn evenwicht bijna weer gevonden. Geen knallende brommers of crossers, geen honden en geen mensen die er vuil neergooien, want er zijn vrachtwagens met vuil

uit de bossen gehaald, stenen, puin, glas en blik. Dit alles is weer aangevuld met een laag humus, die ook weggehaald was.

Zo hebben we van 11.00 tot 14.00 uur door een gedeelte van het bos gewandeld met de alsmaar vertellende heer Raatjes. Deze had ook nog voor de lunch gezorgd. Alles tot in de puntjes geregeld. Helaas moesten enkelen van de groep afhaken, daar thuis of de hond uitgelaten moest worden of door andere afspraken. Na de lunch is er nog een "statiefoto" gemaakt met onze gastheer en gastvrouw. Hierna werd de wandeling vervolgd met een bezoek aan "de Grot" waar zich een onthoofde Heremiet in bevond. Ook deze grot wordt inclusief de dwaaltuin weer in ere hersteld. Al pratend en lusterend kwamen we bij "Het Gat van Krol". U weet wel waar een gedeelte van het Soester Hoogt had gelegen. Ook hier veel nieuwe aanplant. De heer Raatjes vertelde dat hij een afspraak met de konijnen had gemaakt, dat, wanneer zij van de jonge aanplant af zouden blijven hij er voor zou zorgen dat zij genoeg ander eten kregen. Zo hier en daar te zien waren er toch nog wel enige ondeugende rakkers aan de gang geweest. In het gat aangekomen ontmoeten we een aantal jonge reeën, een pracht gezicht deze dieren zo in het wild te zien. In de nabije toekomst kunnen de mensen, onder deskundige leiding van I.V.N. leden, het park in. Daar zal nog nadere mededeling over verschijnen.

Weer aangekomen bij ons startpunt, het was ondertussen 17.30 uur geworden, hebben we afscheid van onze gastheer en gastvrouw genomen.

Een indrukwekkende wandeling, die veel stof tot nadenken heeft gegeven, hier is iets groots aan het gebeuren. Wanneer dit klaar is, dan heeft Soest er een ongelooflijk mooi natuurmonument bij. Meneer Raatjes bedankt en ik hoop dat wat u verder voor de ogen staat ook bewaarheid zal worden. Nogmaals dank namens al uw gasten.

LEGERPLAATS TE SOESTERBERG

door Ds. J.J. Bos

De geschiedenis der Legerplaats te Soesterberg begint te Zeijst. In eene "Reis door Holland in het jaar 1806, met afbeeldingen", oorspronkelijk in het Fransch geschreven, doch, in het Hollandsch vertaald, in 3 kl.8° deeltjes uitgegeven bij E. Maaskamp, Prentkunst Magazijn, Kalverstraat en Dam, no. 1, vindt men tegenover bladzijde 244 van het eerste deel, eene afbeelding van de "Pyramide te Zeist", en daarvoor, van bladz. 238 tot 243, eene geschiedenis van den oorsprong dezer Pyramide. Volgens dien schrijver waren daar ter plaatse, in het jaar 1803, Fransche en Bataafsche Troepen, op last van den Opperbevelhebber, de Generaal Marmont, eenige duizenden mannen in een Legerkamp verzameld, met de bedoeling om de krijgslieden der beide natiën, door dat kampleven, meer en meer te verbroederen. Men had moeielijk eene meer geschikte plaats, tot militaire leerschool, kunnen uitkiezen, dan deze ruime vlakte op de onbebouwde heide in het midden van Holland, op een punt waar, van de land- en zeezijde vijandelijke aanvallen mogelijk waren. Dáár werden, door de soldaten zelve, tenten, barakken, en paardenstallen, opgeslagen; magazijnen en hoefsmederijen gebouwd; tenten voor de Generaals, en verdere Hoofd-Officieren, opgericht, en met sierlijke tuintjes omringd; putten gegraven, die een voortreffelijk water opleverden; en de geheele legerplaats met grachten en wallen omringd. Ook verrezen in de onmiddelijke nabijheid, tenten voor zoetelaars, koffiehuisen, en logementen; ja zelfs een gebouw dat voor Schouwburg dienen moest.

Om nu ook verder zijne manschappen bezig te houden, liet Generaal Marmont; ter gedachtenis der Kroning van Napoleon tot Keizer van Frankrijk, op 2 December 1804, door zijne soldaten, in de nabijheid van het Kamp, van zand en zoden, eene Pyramide oprichten, van den beganen grond met 45 trappen opklimmende tot een vierkant vlak, door eene balustrade omgeven, uit het midden waarvan zich weder eene houten naald verhief, welke men van binnen langs eene trap beklimmen kon; het geheel was 148 Rhijnlandsche voeten hoog.

Gelijk reeds gezegd is, nering-doenden van allerlei aard, kozen zich eene tijdelijke woonplaats in de nabijheid van zoovele duizenden mannelijke gebruikers; en naar mate het verblijf der troepen in dat Kamp van langer duur werd,

werden ook de woningen dier Kooplieden hechter en netter gebouwd. Dit werd zelfs door de bevelhebbers aangemoedigd, en alzoo ontstond er, in de nabijheid van het Kamp, en geheel op Zeijster grondgebied, langzamerhand een gehucht, dat door de Franschen, na de overwinning bij Austerlitz op 2 December 1805, "Austerlitz" gedoopt werd, en dat Lodewijk Napoleon, Koning van Holland, een weinig later zelfs voornemens was tot eene stad te verheffen. Door den loop der gebeurtenissen is echter van dat laatste plan niets gekomen, maar de buurtschap behield den naam van Austerlitz, en heeft zich langzamerhand tot een klein dorpje ontwikkeld. Zij telt thans een groot aantal, zeer netjes in tuinen gelegen en goed onderhouden, woningen, met eene aanwassende bevolking, die het, reeds in de eerste helft der vorige eeuw, noodzakelijk maakte dáár eene School, en woning voor den Onderwijzer, te bouwen, en iets later ook eene Kerk, en Predikantswoning voor de Hervormden daar ter plaatse.

In den mond der meer bejaarde bewoners van die streek, heet Austerlitz nog altijd "De Oude Kamp", maar Legerplaats voor Militairen is het reeds, sedert ongeveer honderd jaren, niet meer geweest. Het eigenlijke Kamp is bijna geheel op Soester grondgebied overgebracht, maar ook dit heet nog altijd in den volksmond "De Kamp van Zeijst", ja, zelfs in officieele stukken, en landkaarten, wordt doorgaans van "De Legerplaats bij Zeijst", of "Het Kamp van Zeijst", gesproken. Ik vermoed dat de aanleiding tot die verschuiving van Zeijst-Soest naar Soest-Zeijst, gezocht moet worden in de bestrating van den weg van Zeijst-De Bilt naar Amersfoort, welke, zooals bij het onderwerp "Wegen" gezegd is, tot stand kwam in de dagen van Koning Lodewijk, dus tussen 1806 en 1810, terwijl de straatweg van Zeijst naar Woudenberg eerst in 1830 is gelegd.

Dat "Kamp te Soesterberg", ligt meer naar de zijde van Amersfoort dan naar die van Zeijst. Het loopt eenigermate evenwijdig met den straatweg van Amersfoort naar Zeijst-De Bilt (Utrecht), en strekt zich uit langs een zeer oud wagenspoor door de heide, dat wel de Hessenweg kan geweest zijn, die mij eenmaal als zoodanig is aangewezen. Langs dien weg zijn de waterputten gegraven, ongeveer 100 voeten diep; volgens een kaartje van 1854 waren er toen twaalf, maar volgens den Gemeente-Atlas van 1865 waren er toen achttien. Langs dien zandweg werden ook de Kampwachters-woning, de ambulance, en de stallen gebouwd, van welke sommigen natuur-

lijk ook hunne eigene putten kregen; en verder de cantines en tenten van restaurants, herbergen, en dergelijke. Die geheele linie is een klein half uur gaans lang, en strekt zich in de breedte uit, naar de zijde van Soest, tot aan de Vakken en Bloemheuvel; naar de zijde van Amersfoort, tot aan de grensscheiding tusschen Soest en Amersfoort; terwijl nog altijd een klein puntje loopt over de grensscheiding tusschen Soest en Zeijst. Die geheele vlakke is, naar ik meen wel eens gehoord of gelezen te hebben, eigendom van het Rijk.

Of dáár van 1810 tot 1813 geregeld jaarlijks gekampeerd werd, is mij niet bekend, maar na 1815 schijnt het Kamp te Soesterberg al spoedig, gedurende een paar maanden van elken zomer, als oefenplaats voor het Nederlandsche Leger gebruikt te zijn. Ik herinner mij, als zeer jong knaapje, zelf eenmaal in dat Kamp geweest te zijn. Betere heugenis heb ik echter van een Kamp-bezoek, op zondag 4 September 1853.

Ik meen, toen voor het eerst, maar ook in enkele volgende jaren, kampeerde Z.M. Willem III, met de troepen, aldaar, en bewoonde er eene groote tent. Er was een buitengewoon groot aantal Krijgslieden, van alle wapenen, vereenigd, en natuurlijk dreef het verblijf des Koning in het Kamp een stroom van bezoekers, uit alle hoeken van het vaderland, vooral des zondags, daarheen. Want, plachten de soldaten vroeger, op de zondagen, de kerken te Zeijst, de R. Catholieken sedert 1839 te Soesterberg, te bezoeken, nu werden de godsdienstoefeningen in het Kamp zelf gehouden. Voor den spreker der Protestanten was, op een heuveltje een cirkelvormig muurtje van plaggen gebouwd, met een houten rand gedekt, dat men door een houten deurtje kon binnengaan, en waarin de voorganger van de heupen af voor de omstanders zichtbaar was; op dien houten rand stond een los lessenaartje, dat zóó geplaatst kon worden dat de spreker den wind op den rug had. De muziek van de Grenadiers en Jagers begeleidde het gezang. Voor de Roomsche-Catholieken was er een houten gebouwtje opgericht, met een paar deuren, die, geopend zijnde, het gezicht gaven op een altaar en de verdere benodigdheden en waarvoor de dienstdoende Priester de plechtigheden van zijnen Eeredienst verrichten kon, terwijl de geloovigen, die daaraan deelnamen achter hem stonden, met het gezicht naar het altaar, in de open lucht. Geen wonder dat de toevloed van bezoekers, vooral op de zondagen, buitengewoon groot was; die godsdienst-oefeningen in de open lucht hadden eene

bijzondere aantrekkelijkheid, en dan daarna de parade; en de Koning bij dat alles, wie maar even kon, moest er heen! De godsdienstoefeningen door R. Catholicken werden, naar ik meen, altijd door den Heer W. Steenhoff, Pastoor te Soest, waargenomen, maar voor die der Protestanten werden de Predikanten uit den omtrek uitgenoodigd. Aldus viel mij de beurt op 4 September 1853 ten deel. Dat was een groote dag voor den Koning, en voor geheel het Vaderland, want de Prins van Oranje vierde zijnen dertiende verjaardag, en zou door den Koning met zijnen eersten militairen rang bekleed worden. Het had den vorigen avond zwaar geonweerd en geregend, maar op 4 September ging de zon schitterend op, en het werd een der schoonste dagen van het jaar. Toen ik aan het punt kwam, waar de straatweg van Soest-Soesterberg zich aansluit aan dien van Amersfoort naar Utrecht, zag ik links en rechts, zoover het oog reikte, niets dan, in het midden eene aaneengeslotene reeks van rijtuigen, en aan beide zijden, op de bermen, eene soortgelijke lijn van voetgangers. Ik begaf mij onmiddellijk naar het spreekgestoelte, plaatste den lessenaar in de gewenste richting, en wachtte verder in eene tent in de nabijheid, voor den spreker bestemd, het oogenblik van beginnen af. Nadat de troepen zich geschaard hadden beklom ik het spreekgestoelte, en zag daar vóór mij, den Koning, staande, met zijnen oudsten Zoon naast zich; ter zijde de muziek, om het gezang te begeleiden; verder de kampeerende troepen, en rondom dat alles eene onafzienbare schare van Kampbezoekers; later op den dag heb ik, door eenen Hoofd-Officier, het aantal toehoorders wel op tien duizend hooren begrooten.

Ik sprak naar aanleiding van de woorden, die men leest Matth. 22:21b: "Geef den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Godes is", en liet zingen, vooraf Psalm 68:10, en tot slot Gezang 96. Het geheel maakte op mij, en op velen met mij, eenen diepen indruk; het had iets van eene hagepreek. Na afloop der godsdienst-oefening wenschte de Koning dat ik Hem volgen zou, en zóó woonde ik ook de parade bij, die daarna gehouden werd; eene uitnoodiging tot het diner was mij reeds vroeger ter hand gesteld. Dit werd aangericht in eene groote tent, met twee uitgangen. De Koning nam er aan deel, alsmede de Prins van Oranje, met zijnen Gouverneur, Jhr. Franciscus de Casembrood, toen Adjutant van Z.M., maar dezelfde die ten jare 1864 als Commandant van de Medusa, zich naam maakte door het forceeren van den doortocht door

de Straat van Simonoseki, in Japan; daarenboven enkele vreemde officieren, en eindelijk een aantal hoofd-officieren van het Nederlandsche leger; onder die allen waren de Pastoor en ik de eenigen die niet in krijgsgewaad gekleed waren; in alles had Z.M. dien dag zeker wel 50 gasten.

Op den dag daarna kwam de Boekhandelaar J. van Wermeskerken, uit Amersfoort, mij verzoeken om de Toespraak van den vorigen dag te mogen uitgeven. Ik had geen ogenblik het voornemen daartoe gehad, maar wist nu ook niet waarom ik het weigeren zou; alzoo is het dan ook geschied, maar tot mijn leedwezen is de man niet in alles mijn opstel gevolgd. Ook in 1854, en later, zijn er nog godsdienstoefeningen voor de Protestanten in het Kamp gehouden, maar van 1860 af gingen zij te Soesterberg, nabij het Huis ter Heide, ter kerk, zooals de R. Catholieken, reeds vroeger, deelnamen aan de godsdienstoefeningen te Soesterberg, Gemeente Soest.

In 1854 heeft de Koning weder mede gekampeerd, en heeft op 11 September, eenen zeer warmen dag, te paard, aan het hoofd van 6000 man, eene militaire wandeling naar Soestdijk gemaakt, ten einde voor Zijne Moeder, H.M. Anna Paulowna, te defileeren. In latere jaren echter woonde Z.M. die zomeroefeningen niet meer bij; en langzamerhand veranderden die ook zoozeer van aard, dat er uitgezien moest worden naar ruimer terrein. De grootere afstanden, die de kogels tegenwoordig kunnen afleggen, maakten dit noodzakelijk, en daarom werd in 1899 eene legerplaats op de Veluwe aangelegd, op eene bijna vlakke heide, ruim 1300 H.A. groot, in de Gemeente Ede, nabij de buurtschap Harskamp. Soesterberg bleef een Kamp voor Mineurs en Sappeurs, waar men zich oefende in het aanleggen van schansen, loopgraven, mijnen, enz.

De oefeningen der Artillerie hebben in 1866 nog aan een Soester landbouwer het leven gekost. Hij, of zijne knechts, vonden bij het plaggen halen, eene granaat die niet gesprongen was. Zij namen die mede naar huis, en hebben die daar, in de tegenwoordigheid van eenige bureu, in de open lucht ontstoken door middel van een schopje gloeiende asch, met het ongelukkig gevolg dat de granaat sprong, en de boer zelf, Aart Wantenaar, oud 32 jaren, zoo zwaar aan het been verwond werd, dat het moest afgezet worden, waartoe de man niet besluiten kon, zoodat hij op 16 September overleed. Een tweede, Theunis van 't Klooster, oud 20 jaren, werd aan de handen, en den linker arm, in die mate gekwetst, dat die arm, in het midden van den bovenarm, moest worden afgezet,

wat met goed gevolg is geschied. Een derde werd ernstig aan het hoofd verwond, en nog twee andere toeschouwers ontvingen minder zware kwetsuren.

Tusschen de jaren 1886 en 1889 werd, door de ijverige bemoeiingen van den toenmaligen Predikant van Soesterberg, G. van Kempen, aan den hoofdweg in het Kamp, een Te Huis voor Militairen gebouwd, terwijl zijn opvolger, de Predikant G. Verriijn Stuart, aan de 18de Algemeene Vergadering van den Nederl. Militairen-Bond, gehouden te Utrecht op 28 April 1892, mededeelde, dat hij in onderhandeling was met den vroegeren militair, nu godsdienst-onderwijzer, van Wageningen, met de bedoeling om dezen, als Concierge, in dat Te Huis te doen wonen, en werkzaam te doen zijn. Of dat plan ook werkelijk is tot uitvoering gekomen, is mij niet bekend, maar wel meen ik later, in één der dagbladen, gelezen te hebben, dat dat Militaire Te Huis was afgebrand; of het daarna nog weder opgebouwd is, heb ik niet vernomen.

DE BEGRAFENIS VAN "JONKER WILLEM"

door G.J.M. Derks

In het jaar 1676 was Gerrit Gerritsz Hilhorst armmeester in Soest. Gerrit was in dat jaar een vrijgezelle boer van ongeveer 40 jaar oud. Hij woonde op een grote boerderij aan het Kerkpad, thans Kerkpad 3.

Als armmeester was Gerrit Hilhorst verantwoordelijk voor de ontvangsten en uitgaven. In de rekeningen staan bij de uitgaven enkele opvallende posten met betrekking tot het overlijden en begraven van ene, niet nader aangeduide, "Joncker Willem". (1)

Het is (nog) niet gelukt om met zekerheid vast te stellen wie deze Jonker Willem was. Mogelijk hebben we hier te maken met een lid van de familie Van Muijlwijk. Al in de tweede helft van de 17de eeuw bezaten de jonkheren van Muijlwijk meerdere huizen en landerijen in Soest en omgeving. Zo woonde Jonker Wolbert van Muijlwijk destijds in een aanzienlijk pand op de Grote Melm. Jonker Willem was mogelijk zijn broer. Nu had Wolbert van Muijlwijk twee broers die beiden Willem heetten; de ene was vernoemd naar de grootvader van vaderszijde (Willem van Muijlwijk), de andere naar de groot-

vader van moederszijde (Willem van Grooteloo). Ter onderscheid werden ze aangeduid als Willem van Muijlwijk de Oude en Willem van Muijlwijk de Jonge. (2)

Aangezien laatstgenoemde pas in 1695 is overleden, kan met de in 1676 overleden "Jonker Willem" mogelijk Willem van Muijlwijk de Oude bedoeld zijn.

Als "Joncker Willem" inderdaad Jonker Willem van Muijlwijk de Oude betreft, kunnen we ons afvragen waarom een lid van de familie Van Muijlwijk op kosten van de gemeenschap (de armen) begraven moest worden. Had Willem van Muijlwijk wellicht een bedrag aan de armen geschonken, waarvan een deel besteed moest worden aan zijn begrafenis?

Hoe het ook zij, blijkens de rekeningen van de armmeester waren er ook verschillende personen, die een centje verdienen aan het overlijden van "de jonker". Teuntje Jacobs en Lijsbet, de vrouw van Gerrit Cladde, kregen samen 1 gulden en 10 stuivers voor het ontkleden van jonker Willem. Jan Jacobsz ontving 2 gulden voor het "dootkleet". Het maken van een "roodt hemdtrock" kostte 12 stuivers en 8 penningen. Bij de Amersfoortse lakenkoper Cornelis Boelhouwer werden voor een bedrag van 3 gulden en 6 stuivers "corsaij en knopen tot een hemtrock" gekocht. Claes Cornelisz Timmerman ontving 3 gulden en 10 stuivers voor het maken van de "dootkist". Barent Coster kreeg 18 stuivers voor het graven van "Joncker Willem zijn graft". Direct na afloop van de begrafenis werd voor een bedrag van 2 gulden bier geschonken, dat geleverd werd door de Amersfoortse brouwer Assuerus van Dolre.

Noten:

1. Gemeentearchief Soest, Oud Archief, invnr. 114, deel 3, fol. 34vs en 35.
2. Het bestaan van beide broers blijkt uit de belening met goederen te Isselt op 4 mei 1652. Zie: Rijksarchief Utrecht, archief huis Isselt, invnr. 23, fol. 28vs, 29, 38vs, 48vs en 49.

BEVOLKINGSGEGEVENS 1813

door Dick van Fulpen

In het Gemeentearchief Soest bevindt zich een map (no. 356) met gegevens betreffende een bevolkingsonderzoek.

Uit de bij de geregistreerde personen opgegeven leeftijden is op te maken dat dit onderzoek in begin 1813 heeft plaatsgevonden. Niet is vermeld wie het onderzoek heeft vastgelegd en waarom het is uitgevoerd.

De gegevens zijn niet overal even zorgvuldig opgeschreven; soms ontbreekt de plaats van geboorte of is die niet duidelijk en soms de leeftijd of de religie. Over het algemeen is de volgorde: naam, leeftijd, geboorteplaats, religie en beroep. Deze gegevens waren gegroepeerd op 1^e letter van de achternaam, deze volgorde is hier ook aangehouden. Waar nodig en mogelijk is in de Eemlandse Klappers gezocht naar ontbrekende dan wel aanvullende gegevens. Verder is de schrijfwijze van sommige woorden aangepast aan de nu gebruikelijke vorm. Vermeldenswaard is dat in die tijd Soest altijd als Zoest werd geschreven. Woorden als arbijder, knegt, (dienst)mijd, (on)getrouwd en woond zijn aangepast, tuijslegger (personen die slaapgelegenheid huurt) echter niet! Lopikerkapel was aangeduid als Loopik Kapel, Maarssen als Maarse en nog enkele plaatsen zijn gecorrigeerd.

Weduwen zijn enigszins aangepast voor wat betreft de schrijfwijze, er stond bijvoorbeeld "de weduwe van de Vliet geboren Grietje Hagenouw", dit is voor de duidelijkheid geformuleerd als "Grietje Hagenouw", weduwe (van Roelof Cornelisse) van de Vliet", waarbij tussen haakjes de eventueel ontbrekende namen zijn toegevoegd.

Zo mogelijk is dit ook bij weduwnaars uitgevoerd.

De afzonderlijke huishoudens (gezinnen) zijn gescheiden met -----, in de marge was soms een getal of opmerking vermeld, dit is hier tussen {} aangegeven, het kan zijn dat het een huisnummer is, sommige getallen komen meer dan één keer voor.

De heer A.F.M. Reichgelt, archivaris, heeft sommige woorden helpen ontcijferen en de betekenis aangegeven van ondermeer "tuijslegger" en "conscrit".

Statistische gegevens:

Telling van en bij de personen levert het volgende op:

780 personen van 25 jaar en ouder, waarvan de oudste 97 jaar

is en 92 personen 65 jaar of ouder zijn.

770 kinderen, jonger dan 25 jaar, waarvan de jongste 14 dagen en 44 jonger dan 1 jaar.

40 personen zonder leeftijdsaanduiding.

Er zijn 4 tweelingen en er is sprake van 1 drieling.

Totale bevolkingssamenstelling: 1590 personen, bij 81 personen staat aangegeven dat zij absent/buitenshuis zijn, niet duidelijk is of dat permement of tijdelijk is. Van 977 personen is bekend dat zij in Soest geboren zijn, 377 zijn buiten Soest geboren en van de overigen is dat niet bekend.

Overige bijzonderheden:

Religie: 941 rooms katholiek, 297 gereformeerd, 19 luthers en de overigen zonder aanduiding.

Er zijn 64 weduwen en 15 weduwnaars, van 12 personen is genoteerd dat zij zijn getrouwd (en komen dan meestal met een eigen huishouding voor in het overzicht), 10 zijn onge-trouwd, 2 zonder (of buiten) beroep, 3 illegitim (onecht kind), 14 tuijsleggers, 9 mannen zijn in (lands)dienst en 7 worden gemeld als "conscrit", d.w.z. ingeschreven voor dienstplicht.

Bij 2 gezinnen staat een vermelding "(rooms) armenhuijsje", 6 personen zijn ouderloos (wees).

De uitgeoefende beroepen zijn:

129 daghuurders, 54 (boeren)knechten, 45 spinsters, 18 landbouw(st)ers, 14 boeren en boerinnen, 14 bouwmannen, 13 (schaap)herders, 9 glasblazers, 8 kleermakers, 8 tappers/tapster, 7 naaisters, 6 schoenmakers, 6 timmermannen, 5 arbeiders, 5 bakkers, 5 koopmannen, 4 bezemmakers, 4 bouw-knechten, 4 renteniers/sters, 3 houtkopers, 3 metselaars, 2 barbiers (kappers), 2 bijmannen (imkers), 2 boomkwekers, 2 bouwmeesters, 2 onderwijzers, 2 stoelenmatters, 2 tui-niers, 2 wagenmakers en 2 winkeliers.

De volgende beroepen kwamen elk 1 keer voor: bezembinder, capellaan (kapelaan), dekker, fuselier, glasemaker, kleerma-kersknecht, molenaar, paardekoper, pastoor, predikant, slachter, stalhouder, stoker, turfmaker, veldwachter, voed-vrouw, wagenmakersknecht, werkster, wever en zadelmaker.

Er wordt niemand als chirurgijn aangemerkt, eind 1813 komt Theunis de Kruijf naar Soest voor deze functie.

Volgen hierna de eerste zeven bladzijden uit het Soester bevolkingsregister van 1813, waar toen 1590 inwoners waren.

{224}

Evert Altena, 43, ger, Soest,
landbouwer
Neeltje Looije, 26, Lambroek⁴
Willemijntje Altena, 2, Soest,
ger

{225}

Wouter Altena, 40, Soest, ger,
landbouwer
Jan Altena, 55, Zeist

Tijme Altena, 42, Eemnes, ger,
daghuurder
Gerritje Koerse, 32, Epe
Gerritje Altena, 10, Soest, ger
Geertruij Altena, 7, Soest, ger
Neeltje Altena, 5, Soest, ger
Evert Altena, 1, Soest, ger

{zonder nommer}

Evert Altena, 52, Soest, ger,
daghuurder
Willemijntje van Maane, 37, Ben-
nekom
Hendrika Altena, 11, Soest

Teunis Aartse, 35, Leusden, rk,
landbouwer
Aaltje Lammers, 35, Stoutenburg

{in 't huisje over den Hezer en-
ge}

Jacob Altena, 39, Soest, ger,
daghuurder
Elsje Koerse, 38, Deventer, ger,
spinster
Neeltje Altena, 13, Soest, ger
Jacob Altena, 11, Soest, ger
Cornelis Altena, 7, Soest, ger
Wouter Altena, 3, Soest, ger

Mees Bouwman, 43, Soest, rk, ar-
beider
Antje van den Berg, 42, Soest, rk
Hijntje Bouwman, 12, Soest, rk
Gerritje Bouwman, 11, Soest, rk
Hend Bouwman, 10, Soest, rk
Jan Bouwman, 7, Soest, rk

Jannetje Berends, 66, Soest, ger,
spinster, weduwe
1 kind absent
Hendrik Berends, 68, ger, arbe-
ider

Christiaan Boute, 46, Graafschap
Lippe, ger, glasblazer
Maria⁵ Karsemijer, 40, Soest,
luthers

Hanna Boute, (21), Amersfoort,
luthers, absent
Catarina Boute, (18), Amersfoort,
luthers, absent

Maria Boute, 14, Amersfoort, lu-
thers

Cristiaan Boute, 11, Amersfoort,
luthers

Wilhelm Boute, 7, Amersfoort,
luthers

Lotje Boute, 2, Amersfoort, lu-
thers

{5}

Aart van den Brink, 54, Hamers-
veld, rk, daghuurder, weduwnaar
Hendrik van den Brink, 24, Soest,
absent, vrijwillig dienend
Jannetje van den Brink, 23,
Soest, vrijwillig dienend
Antje van den Brink, 19, Soest,
vrijwillig dienend
Jaantje van den Brink, 12, Soest,
vrijwillig dienend

{10}

Johannes Goosens van den Berg,
48, Hoogland, rk, bouwman
Nellitje J. Kok, 40, Soest,
Jan van den Berg, 8, Amsterdam,
rk

Gijsbert Bouter, 44, Soest, rk,
landbouwer, ongetrouwd

Tijmetje Bouter, 78, Soest, rk,
ongetrouwd

Pieter Bouter, 36, Soest, bijman,
ongetrouwd

Tijs de Bré, 40, de Bilt, ger,
daghuurder

Geertruij Ravenhorst, 39, Soest,
ger

Toon de Bré, 12, Soest, ger

Albertje de Bré, 10, Soest, ger

Gijs de Bré, 6, Soest, ger

Gijsje de Bré, 4, Soest, ger

Aart de Bré, 2, Soest, ger

Gerritje de Bré, 1, Soest, ger

{36}

Jan Bresser, 48, Utrecht, rk,
kleermaker
Hijntje Rijkse, 37, Nijkerk
Hendrik Bresser, 3, Soest, rk
Gerrit Bresser, 3/4, Soest, rk

Evert Harmze van den Berg, 38,
Soest, rk, daghuurder
Mietje Gerritze, 30, Utrecht
Mijntje van den Berg, 2 1/2,
Soest, rk
Willelmijntje Harmze van Noo, 60,
Soest

{3 Is:⁶}
Willem Brom, 31, Soest, ger,
daghuurder
Maria Vlasakker, 29, Amersfoort,
ger
Everardina Brom, 7, Soest
Hendrina Brom, 5, Soest
Jacobus Brom, 1/4, Soest
in de kamers⁷ van Wouter
Groenestijn

Jacob Jansen Broek, 58, Soest,
rk, boer
Mietje Broek, 52, Soest
Jan Broek, 44, Soest

Peter Broek⁸, 60, Soest, rk
Barbara Schouten, 40, Soest, rk
Johanna Broek, 14, Soest, rk
Jan Broek, 10, Soest, rk
Antje (Alida) Broek, 12, Soest,
rk
Willem Broek, 4, Soest, rk
Volken Broek, 8, Soest, rk
Pieter Broek, 3, Soest, rk

Aart van Beek, 44, Harderwijk,
ger, timmerman
Jacobina Abrams, 52, Epe,
naaister
Aantje van Beek, 21, Harderwijk
Dirk van Beek, 20, Amsterdam,
knecht te Tienhoven
Koosje van Beek, 19, Harderwijk,
dienstmeid te Utrecht
Abram van Beek, 18, Amsterdam
Klaasje van Beek, 12, Harderwijk
Adriana van Beek, 22, Amsterdam,
dienstmeid te Harderwijk

Aartje Janse van den Berg, weduwe
(van Gerrit Hendrikse) Dijkgraaf,
68, Stoutenburg, rk, spinster
Metje Berg⁹, 33, Soest, rk
Jan Dijkgraaf, (29), Soest, rk,
te Stoutenburg
Heijntje Dijkgraaf, (27), Soest,
rk, te Stoutenburg

Jan Boomhouwer, 33, Soest, rk,
daghuurder
Antje van de Maat, 31, Soest
Cornelia Boomhouwer, 3 1/2,
Soest, rk
Jan Boomhouwer, 2 1/2, Soest, rk
Antje Boomhouwer, 3/4, Soest, rk
Antje van 't Klooster, weduwe van
Jan van de Maat, 71

Grietje Hagenouw, weduwe (van
Roelof Cornelisse) van de Vliet,
65, Soest, rk, spinster
Hendrik de Bruijn, 27, Soest,
ger, een kind¹⁰
Heintje de Bruijn, te Maarseveen

Cornelia Venendaal, weduwe (van
Hendrik) Bos, 52, Doorn, ger,
boerin
Elis Bos, 28, Soest, ger
Hendrik Bos, 26, Soest, ger
Kees Bos, 19, Soest, ger
Gerritje Bos, 20, Soest, ger
Teuntje Bos, 17, Soest, ger
Neeltje Bos, (28), Soest, ger, te
Utrecht
Jan Bos, (26), Soest, ger, bij
Gijs Kok
Willem Bos, (22), Soest, ger,
conscrit¹¹ actif

Corn: van den Berg, 59, Soest,
bezemmaker, weduwnaar van B Smit
Willem Gijsberdze, 28, Soest,
woont bij C: Kok, boerenknecht

Cornelia Hilhorst, weduwe (van
Wouter Hendrikse) Butselaar, 57,
Soest, rk, tapster
Antonie Butselaar, 25, Soest, rk,
houtkoper
Hendrikus Butselaar, 20, Soest,
rk
Helmus Butselaar, 22, Soest, rk,
absent

Hendrik Butselaar, (31), Soest,
rk, getrouwd¹²

Jan Butselaar, (26), Soest, rk,
getrouwd¹³

Teus Hornsveld, Soest, ger,
knecht

Klaasje van 't Klooster, 17,
Eemnes, rk, dienstmeid

Gijsbert van den Berg, 62,
Stoutenburg, rk, koopman
Cornelia van Fulpen, 66, Zeist,
rk

3 getrouwd in Soest

Aart Butselaar, 31, Soest, rk,
winkelier

Petronella Hilhorst, 22, Soest,
rk

Jannetje Butselaar, 2, Soest, rk

Cornelia Butselaar, 1/8, Soest,
rk

Maria van de Wetering, 19,
Hoogland, rk, dienstmeid

{82}

Zeger Hendrikse de Beer, 40,
Soest, rk, houtkoper

Barbera Hak, 39, Soest, rk

Nelletje de Beer, 7, Soest, rk

Gerrit de Beer, 2, Soest, rk

Maria Kok, 30, Soest, rk,
dienstmeid

Jan Bieshaar, 73, Soest

Pieterella van 't Klooster, 63,
Soest

Pieter Bieshaar, 30, Soest, rk

Maria Bieshaar, 27, Soest, rk

Jannetje Bieshaar, 25, Soest, rk

Hendrikus Bieshaar, 20, Soest, rk

Barbara Bieshaar, 29, Soest, rk,
absent

Rijkje Logtensteijn, weduwe (van
Cornelis Peterse) van den

Breemert, 57, Soest, rk

Peter van den Breemert, 21,
Soest, rk

Antje van den Breemert, 20,
Soest, rk

Cornelis van Oosten, 25, Eemnes,
rk

Klaas Westemijer, 19, Soest, rk,
ouderloos

Willem van den Berg, 71, Soest,
rk, daghuurder

Gijsje van Ommeren, 73, Soest

2 kinderen: 1 getrouwd, 1
militair reform

{107}

Gerrit van den Brink, 32, Baarn,
rk, herder

Willempje Driest, (27), Soest, rk

Everardina van den Brink, 1/2,
Soest

Willem Karelse van Boshuisen, 88,
Zeist, ger

Mietje ter Hijde, 63, Soest

5 kinderen getrouwd, 3 absent

{rooms armhuisje}

Jan Janse Broek, 62, Soest, rk,
daghuurder

Rijkje Haage, 52, Soest

{252}

Gerrit van Breukelen, 45,
Jutphaas, rk, bouwman

Mijntje Smorenburg, 46, Soest, rk

Cornelis van Breukelen, 16,
Zeist, rk

Metje van Breukelen, 14, Soest,
rk

Hanna van Breukelen, 12, Soest,
rk

Jaantje van Breukelen, 10, Soest,
rk

Kors van Breukelen, 8, Soest, rk

Jacob van Breukelen, 6, Soest, rk

Frans van Breukelen, 4, Soest, rk

Willem van Breukelen, 2, Soest,
rk

{139}

Gerrit Janse Bos, 71, Soest, rk,
daghuurder

Hanna Sedders, 73, Amsterdam

Jan van den Brink, 49, Eemnes, rk

Evertje van Wijnbergen, 53,
Eemnes, rk

Lijsje van den Brink, 14, Eemnes,
rk

Aaltje van den Brink, 12, Eemnes,
rk

Maria van den Brink, 19, Eemnes,
rk, woont bij H van de Ven

Hendrik van den Brink, (18),
Eemnes, rk, absent
Toon van den Brink, (15), Eemnes,
rk, absent

{8}
Cornelis Korse de Bruijn, 58,
Soest, rk, daghuurder
Teunisje Hilhorst, 56,
Amersfoort, rk
Gertje Janse van 't Klooster, 85,
rk, tuijslegger

{212}
Willemijntje van de Berg, weduwe
van G Broek¹⁴, 56, Hoogland, rk
Bart Broek, 23, Soest, rk
Ida Broek, 18, Soest, rk
Hentje Broek, 15, Soest, rk
Willem Broek, 26, Soest, rk, bij
J: van de Berg
Jan Broek, (24), Soest, rk,
absent
Paternella Broek, (20), Soest,
rk, bij G: Hilhorst
Hannes van den Berg, 52,
Hoogland, daghuurder, tuijslegger
Harmen Gerrit Gruter, 28, Ankum,
rk, turfmaker

Zeger de Beer, 60, Soest, rk
Stijntje de Beer, 41¹⁵, Soest, rk
Lambert de Beer, (22), Soest, rk,
in het dorp
Hendrikus de Beer, (26), Soest,
rk, in het dorp

{156}
Rijk Buijtenhuijs, 57,
Voorthuizen, rk, bouwman
Huijbartje Smorenburg, 58, Zeist,
rk
Geurt van Meulestraat, 58, de
Bilt, rk, knecht
Cornelis van Ek, 12, Driebergen,
ger

Rijk van Beek, 63, de Bilt, rk
Maria Hartman, 30, Isselt, rk
Hijltje van Beek, 9, Soest, rk,
tweeling met
Willem van Beek, 9, Soest, rk
Gerritje van Beek, 5, Soest, rk
Maria van Beek, 3, Soest, rk
Geurt van Beek, 1, Soest, rk

knechts moeten nog opgegeven
worden

Hijntje Koele, weduwe van Jan de
Bruijn, 40, Soest, rk, spinster
Jan de Bruijn, 18, Soest, rk
Maria de Bruijn, 16, Soest, rk
Rijkje de Bruijn, 14, Soest, rk
Cors de Bruijn, 12, Soest, rk,
absent op Hoogland
Pieternel de Bruijn, 10, Soest,
rk
Niesje de Bruijn, 8, Soest, rk
Cornelis de Bruijn, 6, Soest, rk
Jan de Bruijn, 4, Soest, rk

Teunis van den Berg, 71, Soest,
rk, daghuurder
Grietje Broek, 65, Soest

(Rijkje) Pannekoek, weduwe (van
Dirk Rutgerse) de Beer, 58,
Soest, rk, landbouwster
Rut de Beer, 31, Soest, rk
Rijer de Beer, 23, Soest, rk,
conscrit
Jannetje de Beer, 21, Soest, rk
Stijntje de Beer, 18, Soest, rk
Helmus de Beer, 12, Soest, rk
Hend(rik) Beukenberg, 29, Soest,
rk, knecht, ouderloos

Pieter Bakker, 52, Worms, rk,
daghuurder
Agnes Roebers, 53, [c.a.], rk
Hannes Bakker, 15
Bart Bakker, 12
Hendrik Bakker, 10, Soest, rk
Willem Bakker, 13¹⁶
Caatje Bakker, 22, dient over den
Eem
Grietje Bakker, 20¹⁷
Mietje Bakker, 14, Duitsland

Jan Batenburg, 58, Schalkwijk,
rk, daghuurder
Geertje Werestijn, 52, Soest, rk
Manus Batenburg, 16, Soest, rk
Mie Batenburg, 13, Soest, rk
Hanna Batenburg, 8, Soest, rk
Dirkje Batenburg, 6, Soest, rk
Gerritje Batenburg, 18, Soest,
rk, absent

Adriana Rijnders, weduwe van
Bleumer, 37, Utrecht, rk,
vroedvrouw
Catharina Angenes Bleumer, 14,
Maarssen
Anna Maria Bleumer, 13, Maarssen
Johannus Stephanus Bleumer, 11,
Maarssen
Anna Machtilda Bosveld, weduwe
van Rijnders, 69, Deventer

Willem van Doorn, 56, Soest, rk,
landbouwer

Geertruij Janse Snijder, 49,
Soest
Peter van Doorn, 18, Soest, rk
Jan van Doorn, 15, Baarn, rk
Mietje van Doorn, 10, Soest, rk
Geertje van Doorn, 6, Soest, rk

{22}

Hendrik Dijkman, 41, Soest, rk,
daghuurder
Annetje de Vrankrijker, 30,
Polbroek, rk
Jan Dijkman, 3 1/2, Soest, rk
Gerritje Dijkman, 2, Soest, rk
Johannus Dijkman, 1/2, Soest, rk

{37}

Jan Gerritse van Dorresteyn, 57,
Soest, rk, herder
Maria Hendrikse Staal, 57, Soest,
rk
Jaantje van Dorresteyn, 26,
Soest, rk, dienstmeid
Gerrit van Dorresteyn, 21, rk,
herder, conscrit
Klaas van Velzen, 62, Soest, rk,
arbeider, tuijslegger

Cornelis van Dorresteyn, 54,
Soest, rk, daghuurder
Willemijntje Rosegad¹⁸, 44,
Eemnes, rk, spinster
Gerrit van Dorresteyn, 11,
Soest, rk
Jaantje van Dorresteyn, 8,
Soest, rk
Wouter van Dorresteyn, 4, Soest,
rk
Heijntje van Dorresteyn, 1/2,
Soest, rk
Geert Klaasse Hilhorst, 17,
Soest, rk, diend als meid, kind
van de vrouw¹⁹

Hendrik Klaasse Hilhorst, 15,
Soest, rk, kind van de vrouw
Klaas Klaasse Hilhorst, 13,
Soest, rk, kind van de vrouw

Jan Dijkman, 56, Soest, rk
Barbara van Roomen, 49, rk
Lena Dijkman, 25, Soest, rk, te
Hilversum
Willem Dijkman, 23, Soest, rk
Jannetje Dijkman, 15, Soest, rk
Aaltje Dijkman, 13, Soest, rk
Mietje Dijkman, 12, Soest, rk

Gijsbertje Peterse Koelen, weduwe
van Arie van Dorresteyn, 55,
Soest, rk, tapster
Pieter van Dorresteyn, 30, Soest,
rk, bouwman

Aart van Dorresteyn, 19, Soest,
rk

Jaantje van Dorresteyn, 20,
Soest, rk

Teunis van Dorresteyn, 18, Soest,
rk

Jan van Dorresteyn, 13, Soest, rk
Teunisje van Dorresteyn, 16,
Soest, rk

Gerrit van Dorresteyn, 23, Soest,
rk, in dienst

{141}

Teunis Driest, 60, Soest, rk,
boer
Gijsbertje van 't Klooster, 62,
Soest, rk
Jaap Veldhuisen, 33, Soest, rk
Aaltje Driest {Jan Kl.: 19,
Soest, rk
Aartje Driest, 15, Soest, rk

{122}

Jan van den Dijssel, 38, Soest,
rk, daghuurder
Neeltje de Beer, 38, Soest, rk

Aaltje Lesoen, weduwe (van
Gijsbert) Domselaar, 58, Soest,
ger, spinster
Gijsbert Domselaar, 14,
Lagevuursche, ger
Dirk Domselaar, 18, Eemnes, ger,
absent
Jan Domselaar, 29, Eemnes, ger,
absent

Mietje Domselaar, 24, Eemnes,
ger, absent

Grietje Domselaar, 26, Eemnes,
ger, absent

Dirkje Domselaar, 24, Soest,
ger, absent

Dirk van den Dijssel, weduwnaar
(van Jannetje Jansen Logt), 81,
de Bilt, rk, wagenmaker

Arie van den Dijssel, 41, Soest,
rk, wagenmaker

Willem Luijp, 19, Eemnes,
wagenmakersknecht

{98}

Hendrik van den Dijssel, 26,
Soest, rk, landbouwer

Jannetje Schouten, 27, Soest, rk
Toon van den Dijssel, 1/4, Soest,
rk

Dirk Schouten, 26, Eemnes, knecht
Goose Toone Kok, 30, Soest

Lena van Velzen, 27, Soest, meid
Hijntje de Ruijter, 8, Soest,
ouderloos

Maria van der Hijde, weduwe van
Jacobus Daniels, 35, Soest, ger,
naaister

Jannetje Daniels, 7, Soest

Dirkje van Reems, 60, Putte,
daghuurster, (bij)

Leentje Pellegrom, 60, Baarn

{18}

Willem Dijkman, 36, Soest, rk

Hanna van Maare, 29, Zeist

Willem Dijkman, 6, Soest, rk

Arrie Dijkman, 5, Soest, rk

Jannetje Dijkman, 2, Soest, rk

Peter Dijkman, 3/4, Soest, rk

Pieter van den Bremer, 31, Soest,
knecht

Piet van Maare, 30, knecht

Arrie van Maare, 75

Gijsje van 't Klooster, 52

Barbara van Maare, 16

Antje van Maare, 13

{42}

Evert Gse van Doorn, 72, Soest,
rentenier, weduwnaar

Tijme van Daselaar, 49, Soest,
rk, daghuurder

Stijntje Willemse, 44, Hoogland,
rk, spinster

Truijtje van Daselaar, 14, Soest,
rk

Aaltje van Daselaar, 11, Soest,
rk

Rut van Daselaar, 7, Soest, rk

Willem van Daselaar, 4, Soest, rk

Jannetje Dazelaar, 54, rk,

spinster, tuijslegger

Dirk van Doorn, 58, Soest, rk

Maria Veldhuijsen, 36, Soest, rk

Geertje van Doorn, 5, Soest, rk

Martje van Doorn, 4, Soest, rk

Rut de Beer, 33

Matheus Johannes van Dashorst,
65, Amersfoort, rk, R.C. pastoor

Jacobus Zoon, 29, Laren, rk,
cappellaan

Joanna van Crimpen, 23, Raalt²⁰,
rk

Engelina van de Grindt, 53,

Leusden, rk, dienstmeid

Jannetje Thomasse de Groen,
weduwe (van Cornelis Janse)

Driest, 64, Baarn, rk

Jan Driest, 23, Soest, rk

Teunis Driest, 20, Soest, rk

Mietje Driest, 18, Soest, rk

Willem van Dalen, 50,

Neerlangbroek, ger, daghuurder,
weduwnaar

Maria van Dalen, Armeloo²¹, ger

Jan van Dalen, absent, 22

woont in het bakhuijs van Klaas
Serventijn

Pieter Dijkman, 43, Soest, rk,
landbouwer

Willemijsje Schimmel, 42,
Amsterdam

Giel Dijkman, 18, Soest, rk

Jannetje Dijkman, 17, Soest, rk

Gijs Dijkman, 16, Soest, rk

Peter Dijkman, 12, Soest, rk

Cornelis Dijkman, 9, Soest, rk

Teunis Dijkman, 6, Soest, rk

Evert Elbers, 28, Otterlo

Hent Priem, 20, Amersfoort

{150}

Barend Evertse, 38, Laren, rk,
kleermaker
Jaapje Wouterse, 35, Eembrug
Jannetje (Barendse), 7, Soest, rk
Gipje (Barendse), 6, Soest, rk
Jan (Barendse), 3 1/2, Soest, rk
Harm Everse, knecht, 25, Laren,
kleermakersknecht
Dirk Hulkes, knecht, 40,
Carkelle²², kleermaker
Bartje van 't Klooster, 15,
Eemnes, dienstmeid

Hendrik Everts, 31, Laren
Aaltje de Ruijg, 33, Soest
Jannetje (Hendrikse), 3 mnd
Teunis van Dijk, 13, Soest,
knecht, ouderloos
Engelbert Wijnberg, 37,
Hartslake, knecht

Gerrit Teunisse van Eijkelenburg,
60, Soest, rk, bezembinder

Hendrik Ebbenhorst, 30, Soest,
rk, bakker
Geertruij van 't Klooster, 28,
Baarn, rk
Hendrik Ebbenhorst, 4, Soest, rk
Pieter Ebbenhorst, 1, Soest, rk
Pieter Ebbenhorst, 25, Soest, rk,
knecht
Evertje Ebbenhorst, 19, Soest
Willemitjntje van Dorrestijn, 16,
Soest

{26}
Joost van Fulpen, 60, Soest, rk,
daghuurder

{187}
Evert Fluijt, 70, Soest, ger,
timmerman
Lubbertje Fluijt, 40, Soest,
winkelier
Elsje, 17, Soest, dienstmeid

Hannes Fokking, 55, Soest, rk,
kleermaker, weduwnaar (van
Grietje Janse Kok)
Jan Fokking, 18, Soest,
kleermaker
Antje Fokking, 17, Soest, rk
Toon Fokking, 8, Soest, rk,
tweeling met
Gijsbert Fokking, 8, Soest, rk

Lena Fokking, 14, Soest, rk, bij
J: Kok tuijs
Jannetje Fokking, 12, Soest, rk,
bij G: Kok tuijs
Fijtje Fokking, 11, Soest, rk,
bij H: Kok tuijs
Hendrik Fokking²³, 21, Soest, rk,
conscrit
Harmen Fokking, (23), Soest, rk,
absent

Teunis van Fulpen, 36, Soest, rk,
daghuurder
Teuntje van 't Klooster, 30,
Soest, rk
Hendrik van Fulpen, 9, Soest, rk
Grietje van Fulpen, 4, Soest, rk
Cornelis van Fulpen, 1 1/2,
Soest, rk

{163}
Hendrik Fluijt, 36, Soest, ger,
timmerman
Cornelia van de Graaft, 32,
Lopikerkapel
Hendrika Fluijt, 4 1/2, Soest,
ger
Evert Fluijt, 3, Soest, ger
Hendrik Fluijt, 3/4, Soest, ger

Gerrit van Fulpen²⁴, 62, Soest,
rk, schaapherder
Aaltje van Doorn, 37, Eemnes
Gijs van Fulpen, 16, Soest, rk
Willempje van Fulpen, 22, Soest,
rk

4 dienen binnen Soest bij Wouter
Logtensteijn
Jan van Fulpen, 18, Soest, rk,
dient
Japik van Fulpen, 19, Soest, rk

Nicolaas Grift, 32, Soest, rk,
daghuurder
Geertruij van Hattum, 29, rk
Hendrik Grift, 3/4, Soest, rk

{3}
Wouter Groenesteijn, 44,
Amersfoort, rk, daghuurder
Beatriks Gerritse, 37, Hoogland,
rk
Teunisje Groenesteijn, 11
Jannetje Groenesteijn, 9

